

Belgische advocaat kreeg tien verdachten door 'procedurefouten' vrij

Hans Rieder over het ethos van de strafpleiter

In België werden onlangs tien verdachten wegens een 'procedurefout' vrijgelaten. Hans Rieder, de advocaat die de kwestie bij de hoogste rechtscolleges bevocht, roemt het incident als een feest voor de democratie. Hij formuleert hartstochtelijk het ethos van de strafpleiter.¹

.....
Karel Verhoeven
 redacteur De Standaard
 .....

Hans Rieder heeft tien veroordeelde gangsters vrijgekregen, niet omdat er twijfels rezen over de feiten die hen ten laste zijn gelegd, maar wegens 'procedurefouten' in het vooronderzoek. Rieder voert een verheven strijd. Hij komt op voor een rechtsstaat die die naam waardig is, en strijdt tegen wetten die de overheid toelaten haar macht te misbruiken. Met zijn lange strijd tegen de BOM-wet, de wet op de bijzondere opsporingsmethodes, zal hij de wetboeken veranderen.

.....
 1 Daarom is dit interview (ingekort) overgenomen uit de Belgische krant *De Standaard* van 10 januari jl.

Foto: Michiel Hendryckx/De Standaard

Proficiat. Uw cliënten zijn vrij. Welke is de volgende wet die u gaat aanvallen met een slopende procedurestrijd?

'Dat enkele individuen zijn vrijgekomen, is niet de essentie. Van belang is dat ik een principiële slag heb thuisgehaald. Dit is nog maar het begin. Mij gaat het om het recht op volledige, integrale tegenspraak in rechtszaken.'

'Ik vind het onaanvaardbaar dat de advocaat niet wordt toegelaten tot het debat dat het Openbaar Ministerie voert voor de Kamer van inbeschuldigingstelling over die bijzondere opsporingsmethodes. De advocaat krijgt geen inzage in het vertrouwelijk dossier, waarin informatie staat die belangrijk kan zijn.'

'Je gaat toch niet eisen dat we de namen van de informanten geven, van de speciale eenheden die zijn ingezet, van de technische middelen die we gebruikt hebben om te observeren en te infiltreren in criminele bendes, vragen tegenstanders me dan. Maar dat vraag ik niet. Ik wil ten gronde kunnen controleren hoe ze aan die informatie zijn gekomen en wat ze er uiteindelijk mee gedaan hebben.'

Uw grote principes zijn geen alibi om een cliënt vrij te krijgen?

‘Dat interesseert mij niet. Mijn hogere doel is belangrijk voor elke burger. Elke burger heeft er belang bij dat de rechtsstaat de advocatuur aanvaardt als een volwaardige partner. Dat is mijn professionele streven: de maatschappij, het parlement, de politici te laten erkennen dat de advocaat een vertrouwenswekkend persoon is. Het gerechtelijke apparaat moet daarvoor natuurlijk wat macht uit handen geven.’

Sinds jaar en dag wordt u aangewreven dat u met procedureslagen het rechtssysteem uitholt.

‘Ik heb nooit geprobeerd om het systeem uit te rekken. Ik ben eigenlijk heel conservatief bij het toepassen van de regels. Ik zou een strenge rechter zijn. Even streng voor wie het onderzoek voerde als voor wie een misdrijf pleegde. Ik zou rechtlijnig toepassen wat ze wel en niet mogen doen.’

Waarom reageert de maatschappij zo heftig als u uw zaak wint?

‘Die principes zijn moeilijk uit te leggen. En de mensen laten zich door emoties leiden die totaal naast de kwestie zijn. Er wordt een aantal criminelen vrijgelaten, bon, je kunt geen eieren bakken zonder de schaal te breken. In onze maatschappij worden de gevoelens van onveiligheid en onze

.....
‘Mensen zijn ontzet over de vrijlatingen – gebruiken argumenten waarmee ze op termijn hun eigen vrijheid afgeven’
.....

kerheid te veel opgeklopt. Mensen reageren daarin zeer egoïstisch. Ze zijn ontzet, terwijl zij niet eens het slachtoffer zijn van het misdrijf. Ze gebruiken argumenten waarmee ze het rechtssysteem ondergraven en op termijn hun eigen vrijheid afgeven. Diezelfde mensen die nu zo hard roepen over die grote criminelen, hebben wellicht al eens een verkeersboete gekregen. Stel dat men hen toen had gezegd: meneer, de politieagent is te goeder trouw, hij is een goed mens. U hoeft de inhoud van dat proces-verbaal niet te zien, het feit dat hij een kepie draagt is een voldoende garantie op eerlijkheid. We zullen eens zien hoe hard ze dan roepen.’

‘Ik strijd voor dat systeem van tegenspraak om zo dicht mogelijk bij de waarheid te komen. De echte waarheid bestaat niet. Je kunt hoogstens een juridische waarheid bereiken.’

En die ligt bij de criminelen die nu zijn vrijgelaten, ver van de realiteit.

‘Bij die mensen komen we zelfs niet tot de discussie of en waaraan ze schuldig zijn. We weten niet of ze schuldig zijn, het hof van beroep is niet aan de beoordeling van hun schuld toegekomen.’

Draagt u geen morele verantwoordelijkheid? Houdt het u niet even wakker dat uw cliënten die we deze week vrolijk de gevangenispoort zagen uitstappen, misschien weer een vreselijk misdrijf plegen?

‘Denkt u nu echt dat het aannemelijk is dat ik niet wakker lig van de gevolgen, bijvoorbeeld dat misschien een gevaarlijke crimineel wordt vrijgelaten?’

Eerlijk gezegd wel, ja.

‘Maar enfin, natuurlijk houdt mij dat bezig. Natuurlijk lig ik daar wakker van. Ik lig zelfs nog wakker van iets meer dan dat: ik lig wakker omdat het systeem gefaald heeft. Het houdt mij vooral wakker omdat dit zich nooit had moeten voordoen. Het was zeer makkelijk te verhelpen geweest: de wetgever had zijn slecht werk gewoon moeten overdoen.’

Is de vrijlating van misdadigers de enige mogelijke manier om politici zover te krijgen dat ze de wet aanpassen?

‘Dat staat als een paal boven water. Al die tafelspringers die nu ineens ’s morgens wakker geworden zijn met het sensationele nieuws dat er “criminelen” worden vrijgelaten, dat zijn heren die een jaar lang lagen te slapen. Ze wilden het probleem maar niet zien.’

(windt zich op) ‘Dat sommigen nu de magistraten met de vinger wijzen, is een onbeschrijflijke schande. De magistraat heeft niets verkeerd gedaan. Hij heeft de wet toegepast. Die luie politicus heeft zijn werk niet gedaan. Die luie politicus heeft al meer dan anderhalf jaar in het Belgische Staatsblad het gevaar zien aankomen. Maar ze doen niets. Omdat het electoraal niet interessant was. Omdat er toen geen criminelen werden vrijgelaten, en hij dus geen ziertjes kon winnen.’

‘De wetgever maakt voor de magistraten en de advocaten een auto, maar het stuur is vanachter gemonteerd, hij heeft maar drie wielen, en de benzinetank zit in de voorruit. We rijden daar 150.000 kilometer per jaar mee, nu zijn we tegen een verkeerspaaltje gereden dat op de verkeerde plaats staat, en nu zeggen politici dat wij er verkeerd mee rijden.’

Digitaal archief Advocatenblad

Het archief van het Advocatenblad is te vinden op BalieNet. Alle teksten die sinds 1996 in het blad zijn verschenen, zijn onder meer op trefwoord *bliksemsnel te doorzoeken*. Dit digitale archief is bereikbaar voor bijna alle advocaten, nu uit de jongste cijfers blijkt dat de meeste advocaten toegang tot BalieNet hebben.

Zie: www.balienet.nl/balienet/publicaties/advocatenblad.asp